

Advies aan Provinciale Staten	
T.b.v. Statenvergadering d.d.	8 maart 2021
Commissie	Economie, Financiën en Bestuur
Datum commissievergadering	15 februari 2021
Onderwerp: Voordracht 12 eerste begrotingswijziging 2021	

Uw contactpersoon

M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 3756
zwartm@noord-holland.nl

23 februari 2021

1 | 4

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert om de Statenvoordracht als hamerstuk te agenderen voor de PS-vergadering van 8 maart 2021.

A-agenda Financiën, Cultuur en Erfgoed, Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (EFB-onderdelen portefeuille gedeputeerde Pels)

7.a. Voordracht eerste begrotingswijziging 2021

Dhr. **Heijnen** (CDA) is blij dat de moties 41 en 42 financieel zijn verwerkt en dat na eerdere toezeggingen € 15 miljoen wordt vrijgemaakt voor de cofinanciering van de POP3-gelden. De dekking van de uitgaven is anders vormgegeven, dank voor de antwoorden op de technische vragen waarmee de zorgen zijn weggenomen. Toekomstige investeringen in infrastructuur komen niet in gevaar, maar er ontstaat wel een forse claim op de jaarlijkse begroting, de komende 50 jaar jaarlijks € 3,5 miljoen. Deze stap wordt gerechtvaardigd door het duurzaam herstelfonds coronacrisis. Het CDA stemt in met de voordracht.

Mw. **Gonggrijp** (D66) dankt voor het overzichtelijke document, de meeste wijzigingen zijn in 2020 al aangekondigd. Prima dat motie 41 wordt opgenomen in het programma Economisch Herstel en Duurzaamheid. Hoe zijn de kaders bepaald voor het ten laste brengen van de diverse begrotingsprogramma's? Hoe worden de grenzen tussen activiteiten bewaakt? Er wordt € 175 miljoen vrijgemaakt uit de reserve kapitaallasten ten behoeve van de voorgestelde investeringen. De suggestie wordt gedaan om € 4 miljoen van de reserves ontwikkeling provinciale infrastructuur in te zetten voor Tata Steel. Deze middelen komen ten laste van de vrijgevallen reserveringen parallelle Kaagbaan, maar wat is de logica van de combinatie Kaagbaan/Tata Steel? De € 1 miljoen voor circulaire economie komt ten laste van de reserve energietransitie. Graag een toelichting. Hoe wordt een financiële balans geborgd tussen de verschillende prioriteiten in de versterking arbeidsmarkt technieksector? Is er ruimte om in te spelen op de arbeidsmarkt met het oog op de verdere digitalisering van de samenleving?

Dhr. **Hartog** (VVD) is blij met de door het college voorgestelde gefaseerde en structurele aanpak voor de komende jaren, met name met het oog op de nabije toekomst en de huidige coronacrisis, want bijzondere tijden vragen om maatregelen die in andere omstandigheden niet getroffen waren. Er wordt ingestemd met het voorstel, omdat de moties 41 en 42 financieel zijn verwerkt maar ook de ambities NNN. Er wordt aangesloten bij de vraag over de gelden van de Kaagbaan/Tata Steel. Er komt een doorrekening van de effecten op de verschillende begrotingsposten, het zou wellicht verstandiger zijn geweest om deze eerst in beeld te hebben alvorens met dit kader in te stemmen.

Dhr. **Dulfer** (GL) gaat akkoord met de voordracht en het instellen van een nieuwe begrotingsprogramma Economisch Herstel en Duurzaamheid inclusief de reserve, met als doel zicht te houden op de uitvoering van het herstelfonds van motie 42. Gezien de langdurige lockdown blijft het economisch herstel langer uit en de nood lijkt toe te nemen. Hoe kijken GS aan tegen de huidige crisis met het oog op de moties 41, noodfonds, en 42, herstelfonds? Het opnemen van toekomstige kapitaallasten in de exploitatie is financieel transparanter dan het aanhouden van allerlei reserves, dus deze actie wordt ondersteund. De toekomstige lasten worden geschat op € 3,5 miljoen per jaar, maar hoe zeker is het dat deze op dit niveau blijven? Heeft dit effect op de risicoanalyse en de financiële weerbaarheid van de provincie? Vorig jaar was er een onderbesteding van € 111 miljoen euro en dat zal dit jaar waarschijnlijk hetzelfde zijn vanwege corona. Voorgesteld wordt om de dekking van motie 42 gedeeltelijk ten laste te brengen van de min of meer structurele onderbesteding.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vindt de wijziging in grote lijnen helder. Prima om een programma Economisch Herstel en Duurzaamheid in de begroting op te nemen. Wordt binnen dit programma helder aangegeven welke middelen aan welke doelen worden besteed? Is het toegestaan om de afschrijvingslasten niet meer te dekken uit de kapitaallastenreserves maar uit de algemene middelen? Overigens is 'Algemene middelen' een te vage omschrijving. Hoe worden de afschrijvingslasten nu gefinancierd? Ontstaat er door de jaarlijkse kosten van € 3,5 miljoen meer risico voor de begroting of wordt de begroting elke keer sluitend of positief gemaakt? In dat geval zal nauwlettend worden gevolgd op welke fronten de druk het zwaarst gevoeld wordt. Kan de gedeputeerde toezeggen dat PS op zulke momenten worden betrokken in het proces?

Dhr. **Carton** (PvdA) stemt in met de voordracht. Twee vragen: de algemene reserve wordt verhoogd met € 7,4 miljoen om schommelingen in de kapitaallasten op te vangen, maar de verwachte druk op de exploitatie is € 3,5 miljoen per jaar. Waarop is dit bedrag van € 7,4 miljoen gebaseerd? Zijn hiermee de risico's gedekt? De in te stellen reserve Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds heeft een gedeeltelijk revolverend karakter, maar dat komt niet terug bij de in te stellen reserve. Er wordt aangesloten bij de vraag van de VVD over de doorrekening van de effecten op de begrotingsposten.

Dhr. **Klein** (CU) constateert een aantal positieve zaken, zoals € 5 miljoen als cofinanciering POP3-gelden en € 43 miljoen voor het behalen van de ambitie NNN. De wijze waarop de dekking wordt gevonden, ook voor de moties 41 en 42, leidt tot de vraag of er niet te veel voor ad hoc oplossingen wordt gekozen. Een deel van de reserve wordt ingezet voor de dekking van de plannen maar een deel van de reserve blijft in stand. Is het niet beter om te stoppen met de kapitaallastenreserve en voortaan alles ten laste te brengen van de begroting? Onderbesteding is een doorlopend issue. Het geld dat resteert, zal zeker goed benut kunnen worden, maar dit is eigenlijk niet de juiste werkwijze. Het voorstel om een deel van de reserve provinciale infrastructuur in te zetten voor de extra kosten programma Tata Steel, wordt ondersteund, maar wat is de motivatie hiervoor? Is dit een beleidswijziging?

Gedeputeerde **Pels** dankt voor de complimenten voor deze unieke begrotingswijziging die zo helder mogelijk is toegelicht. Met het toevoegen van het programma wordt gestreefd naar het verschaffen van helderheid gedurende de P&C-cyclus. Voor het onderscheid tussen diverse programma's is het van belang om in elk document van de P&C-cyclus optimaal inzichtelijk te maken hoe met het geld wordt omgegaan, maar het streven is erop gericht om zoveel mogelijk binnen het programma te houden. Als het gaat om thema's die deels bekostigd worden uit bijvoorbeeld het programma Klimaat en deels uit het herstelfonds, dan zal het college ervoor kiezen om het bij een van de twee onder te brengen en eventueel middelen over te hevelen, anders wordt het minder inzichtelijk. Het is de wens om binnen het programma helder te maken welke

middelen en doelen gekoppeld worden, maar het is belangrijk om samen met PS op te trekken bij de uitwerking van het herstelfonds. Daarom hebben GS er niet voor gekozen om nu al sturende doelen te formuleren. Over de tweede en mogelijk derde tranche wordt daarom het gesprek aangegaan met PS. In de toekomst kan nader gesproken worden over de doelen van het herstelfonds en of GS hebben voldaan aan de opdracht van PS. Bij het verwerken van de moties 41 en 42 zijn verschillende opties bestudeerd, er is een keuze tussen meer inkomsten genereren of de uitgaven beperken, maar aan de opcenten kan niets gewijzigd worden en ook het provinciefonds zal niet verhoogd worden. Het doorvoeren van bezuinigingen zou de ambities in het coalitieakkoord en de rol en taken van de provincie aantasten en dat was juist niet de bedoeling. Daarom is gefocust op de verschillende reserves en de kapitaallasten. Zij stemt in met het voorstel om een keer naar het hele systeem van reserves te kijken, daar is de gedeputeerde het mee eens. GS werken momenteel aan een verkenning om de financiering van de infrastructuur (het grootste programma in de begroting) meer inzichtelijk te maken voor PS. Met PS zal ook nog gesproken worden over de besteding van het herstelfonds voor € 100 miljoen en het revolverende karakter. Om PS niet te beperken in de wensen, is gekozen voor de dekking van het volledige fonds, zodat alle mogelijkheden open blijven. Via de P&C-cyclus worden PS hier regulier over geïnformeerd. Over de onderbesteding is bij de laatste begrotingswijziging uitgebreid gesproken, na de nieuwe stappen resteert voor realistische plannen over 2020 een bedrag van € 70 miljoen in plaats van € 111 miljoen in 2019. Plannen die leiden tot onderbesteding, zijn niet uitgevoerd in dat jaar, maar die vervallen niet en kunnen in het volgende jaar alsnog tot uitvoering komen. Daarom wordt voorzichtig omgegaan met het inzetten van de onderbesteding als dekking. Vorig jaar hebben PS de vrijval van € 4 miljoen Kaagbaan goedgekeurd en het college is bevoegd om ervoor te kiezen deze middelen over te brengen naar het programma Tata Steel, mede omdat niet kan worden gewacht op de kaderbrief. € 1 miljoen voor de actieagenda circulaire economie komt ten laste van de reserve energietransitie. De prioritering van motie 42 zal met PS worden besproken. Binnenkort komen GS met een update-brief over de stand van zaken. De vraag van de VVD over het eerst in beeld brengen van de effecten van de vrijval, wordt beantwoord met de opmerking dat het mogelijk effect heeft op de jaarschijven maar niet op het totaalbedrag. Fluctuaties in de toekomst bijvoorbeeld in een jaar waarin veel wordt geactiveerd, worden op de korte termijn niet als problematisch gezien. Voor de lange termijn kan worden gekeken naar de activering en in welk jaar. Indien mogelijk wordt dit bij de komende kaderbrief voorgelegd of anders bij de begrotingsbehandeling.

Dhr. **Hartog** (VVD) stelt voor om bij investeringsplannen meteen het doorkijkje naar de effecten op de begroting te geven.

Gedeputeerde **Pels** is het hiermee eens, want het is belangrijk om qua financiën mobiliteit steeds inzichtelijker te maken en daar is dit een belangrijke stap bij. Bij de initiële investering worden onderhoud en de kapitaallasten transparant aangegeven, maar deze inzichtelijkheid kan verder vergroot worden voor PS en daar wordt hard aan gewerkt. Het is wellicht beter om niet te veel te focussen op wat is nood en wat is herstelsteun, het gaat om het zo effectief mogelijk inzetten van de middelen van het herstelfonds, want de crisis duurt nu al langer dan oorspronkelijk verwacht. Bij de update zal hierover met PS gesproken worden. De lasten moeten in de reguliere begroting gedekt worden, in deze coalitieperiode is voor de dekking € 7,4 miljoen gereserveerd en ook de volgende provinciebesturen moeten een sluitende begroting voorleggen. Er wordt een doorkijk gegeven naar 2028 en er wordt aangetoond hoe de begroting sluitend kan worden gemaakt. De meerjarenbegroting biedt nog wat ruimte, dus er zijn nu geen zorgen over mogelijke bezuinigingen. De waarschuwing van de VVD om de komende jaren voorzichtig te zijn, is echter op zijn plaats.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) verzoekt PS te betrekken bij het eventueel doorvoeren van bezuinigingen op de uitgaven.

Gedeputeerde **Pels** zegt dit toe, dat vindt plaats via de reguliere P&C-cyclus en begrotingswijzigingen. De eindtijd van de reserve staat op 2023, dat is het einde van de coalitieperiode. Daarna lopen de bestedingen van het herstelfonds wel door, zeker bij revolverendheid, daarom zullen PS verzocht worden om de looptijd te verlengen.

Gedeputeerde **Zaal** meldt dat digitalisering een belangrijk thema is. Binnen het arbeidsmarktbeleid worden mensen voorbereid op banen in de toekomst, zoals in de digitaliseringssector. Als voorbeeld wordt genoemd de Mkb Digital Workspace, want juist bij het mkb staat 'Life Long Learning' minder op de voorgrond, vandaar de focus van de provincie hierop.

Tweede termijn

Dhr. **Klein** (CU vraagt of de kapitaallastenreserves die geheel leeg zijn, worden opgeheven. Vindt dit plaats bij de kaderbrief?

Gedeputeerde **Pels** antwoordt dat dit momenteel samen met de gedeputeerde Mobiliteit wordt uitgewerkt vanwege de langjarige dekking van infrastructuurprojecten, vervanging en onderhoud. Bij de kaderbrief wordt het perspectief aangeboden op de meerjarenbegroting 2028. **Het wijzigen van de kapitaallastensystematiek is een ingrijpende wijziging op de samenstelling van de begroting en zal op een apart moment met PS besproken worden.** 2021 is een tussenjaar waarin het huis en reserves op orde worden gebracht, zodat de begroting straks een correct beeld vertoont.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als hamerstuk naar PS wordt doorgeleid.